

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1935 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt kontrollföreningsverksamhet jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkten 53, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet beräkna för budgetåret 1935/1936 ett reservationsanslag av 137,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 8 mars 1935 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 203, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 137,000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet jämväl till behandling förehaft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 309 av herr *von Heland*, vari hemställdts, att riksdagen måtte till främjande av kontrollföreningsverksamheten för budgetåret 1935/1936 *dels* anvisa 136,000 kronor till att utanordnas i enlighet med av lantbruksstyrelsen i skrivelse till Konungen den 5 september 1934 föreslagna grunder, *dels ock* föreskriva att den skärpta kontrollen över avelsbesättningar inom vissa nötboskapsraser, som är anordnad i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 28 juli 1932 (nr 374), framdeles jämväl skall omfatta hälsovårdskontroll i huvudsaklig överensstämmelse med 1933 års mjölk- och mejeriutrednings förslag;

2) II: 535 av herr *Westerdahl m. fl.*, vari hemställdts, att riksdagen måtte till främjande av kontrollföreningsverksamheten för budgetåret 1935/1936 anvisa 136,000 kronor att utanordnas i enlighet med av lantbruksstyrelsen i skrivelse till Konungen den 5 september 1934 föreslagna grunder; samt

3) II: 540 av herr *Pettersson* i Dahl, vari hemställdts, att riksdagen måtte besluta, att den i propositionen omnämnda C-kontrollen benämnas provmjölkkningsringar samt att organisationsanslag och bidrag beräknas i enlighet med vad i motionen anförts.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

I fråga om de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

Under en följd av år har riksdagen anvisat anslag till understöd åt kontrollföreningsverksamheten. Anslaget, som för ett vart av budgetåren 1930/1931—1933/1934 upptagits till 90,000 kronor, är för innevarande budgetår med hänsyn till en påräknad reservation av i runt tal 20,000 kronor uppfört med allenast 80,000 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i kungörelsen den 15 april 1932 (nr 72) angående statsbidrag till främjande av kontrollföreningsverksamheten. Nämnda kungörelse, som kompletterats genom särskilda av lantbruksstyrelsen meddelade föreskrifter, innehåller i huvudsak följande.

Statsbidrag kan tilldelas hushållningssällskap, som i sin ordning utlämnar bidrag till förening med syfte att underlätta och ordna undersökning av och kontroll å utfodringen och avkastningen av medlemmarnas nötkreatursbesättningar (kontrollförening). Sistnämnda bidrag äro av två slag, nämligen dels organisationsbidrag, avseende anskaffande av erforderlig utrustning för kontrollverksamhetens anordnande, dels ock årligt bidrag, avseende kostnaderna för kontrollverksamhetens uppehållande.

Organisationsbidrag må utgå med högst 400 kronor för varje kontrollassistentbefattning, som inrättas och av lantbruksstyrelsen prövas vara behöflig för ändamålet. Dylikt bidrag får dock i regel allenast utgå för befattning utöver det högsta antal, som förut funnits inom vederbörande förenings område. För att kontrollförening skall kunna komma i åtnjutande av organisationsbidrag kräves, bland annat, att föreningen styrker sig för anskaffande av utrustning för den kontrollassistentbefattning, varom fråga är, hava utgivit minst lika stort belopp som det sökta bidraget.

Årligt bidrag må, beräknat efter det antal föreningsmedlemmar, som äga högst 5, 10 eller 15 kor, utgå med ifråga om besättningar, inom vilka bestämning av mjölkens fetthalt verkställes minst 17 gånger årligen, högst respektive 15, 10 och 5 kronor för varje besättning, samt ifråga om övriga besättningar högst respektive 10, 7 och 3 kronor för varje besättning. — I praxis har den intensivare kontrollen med fetthaltsbestämning minst 17 gånger om året, d. v. s. med en kontrollperiod av 21 dagar, pläгат benämnas A-kontroll och övrig i kungörelsen omförmäld kontroll brukat kallas B-kontroll. — Årligt bidrag utgår för kontrollår, räknat från hösten det ena året till samma tid nästföljande år. För erhållande av årligt bidrag fordras, bland annat, att av hushållningssällskap eller landsting eller eljest för ändamålet tillskjutes minst lika stort belopp.

Av kontrollförening till vederbörande hushållningssällskap ingiven framställning om statsbidrag skall tillika med hushållningssällskapets till Kungl. Maj:t ställda ansökan översändas till lantbruksstyrelsen, som i sin tur har att med eget utlåtande överlämna ansökningshandlingarna till Kungl. Maj:t.

Hushållningssällskap, som för kontrollföreningsverksamheten inom sitt område erhållit statsbidrag, är bland annat skyldigt att i enlighet med av lantbruksstyrelsen fastställd plan genom särskild överkontrollassistent eller i hushållningssällskapets tjänst anställd konsulent leda och övervaka kontrollverksamheten såväl inom kontrollförening, vilken erhållit statsbidrag enligt kungörelsen, som ock inom annan dylik förening, vilken förklarar sig villig att för ändamålet ställa sig under hushållningssällskapets inseende.

Den i förberörda kungörelse omförmälda kontrollverksamheten brukar benämnas den allmänna kontrollen.

Det av *Kungl. Maj:t* för nästa budgetår äskade anslaget, 137,000 kronor, avses till täckande av dels medelsbehovet, 100,000 kronor, för den enligt hittills tillämpade riktlinjer bedrivna kontrollföreningsverksamheten med hänsyn tagen till en påräknad reservation å tidigare anslag av 3,000 kronor, dels ock behovet av statsbidrag till förenklad ladugårdskontroll enligt ett av 1933 års mjölk- och mejeriutredning framlagt förslag, 40,000 kronor.

Enligt *motionen II: 540* skulle anslaget bestämmas till det av *Kungl. Maj:t* äskade beloppet, men statsbidraget till förenklad ladugårdskontroll beräknas enligt andra grunder än *Kungl. Maj:t* föreslagit.

Motionerna I: 309 och II: 535 avse, att särskilt anslagsbelopp till förenklad ladugårdskontroll icke skulle beräknas men däremot 39,000 kronor anvisas för åstadkommande av effektivare övervakning av kontrollföreningsverksamheten.

I *motionen I: 309* beröres även — utan anslagsyrkande — frågan om införande av hälsovårdskontroll vid avelsbesättningar.

Fråga om införande av förenklad ladugårdskontroll.

Med föranledande av två vid 1932 års riksdag väckta motioner (I: 121 och II: 207) anhöll riksdagen (skr. nr 335), att *Kungl. Maj:t* måtte låta föranstalta om utredning, huruvida och på vad sätt möjligheter kunde beredas för upptagande i ökad omfattning av kontrollverksamhet vid ladugårdsskötseln därigenom att dylik kontroll även kunde anordnas i förenklad form och omhänderhavas exempelvis av andelsmejerier. Den 8 juli 1932 anbefalldes *Kungl. Maj:t* lantbruksstyrelsen att verkställa dylik utredning. I skrivelse den 29 september 1933 förklarade emellertid lantbruksstyrelsen, att styrelsen, som ansåge gällande bestämmelser på förevarande område ägnade att tillgodose de i riksdagsskrivelsen framställda önskemålen, icke funnit ärendet påkalla framläggande av något förslag.

Emellertid har *1933 års mjölk- och mejeriutredning*, som den 27 december 1934 avgivit betänkande och förslag rörande kontrollföreningsverksamhetens organisation, därvid föreslagit anordnande av en kontroll i förenklad form inom mindre nötkreatursbesättningar. Utredningen har tänkt sig, att A- och B-kontrollen skulle bibehållas men göras i viss mån mera omfattande. Vid A-kontrollen skulle såväl avkastnings- som utfodringskontroll helt utföras av anställda kontrollassistenter genom regelbundna besök inom besättningarna minst 17 gånger årligen. B-kontrollen, vid vilken fetthaltsundersökning borde företagas minst 12 gånger årligen, skulle utföras växelvis av assistenten och vederbörande besättningsinnehavare, varvid av den sistnämnde tagna prov för fetthaltsundersökningen skulle konserveras till assistentens nästföljande besök. Då utredningen

ansett övervägande skäl tala för att någon ökad anslutning till kontrollföreningsverksamheten ej kunde påräknas, därest kontrollen begränsades till dessa båda kontrollformer, har utredningen föreslagit anordnande av en ny kontrollform, som skulle benämnas C-kontroll. Förslaget om införande av C-kontroll innebär i huvudsak följande.

Kontrollarbetet skall organiseras som ett samarbete mellan vederbörande besättnings innehavare och den anställde assistenten. Härvid skall det åligga den förre att minst en gång i månaden utföra provmjölkning och provtagning i och för fetthaltsundersökning, medan den senare å någon central plats, i första hand ortens mejeri, har att utföra fetthaltsbestämningen och nödig bokföring ävensom att till besättnings innehavare översända de härvid erhållna resultaten. För underlättande av kontrollarbetet bör vägningen av mjölken kunna ersättas av mätning. Den för provmjölkningen använda attiraljen bör kunna vara av betydligt enklare beskaffenhet än vid A- och B-kontrollen. Med de föreslagna förenklningarna i kontrollen räknar utredningen med att kontrollkostnaderna skola kunna avsevärt nedbringas. Därest varje assistent beräknas erhålla en åslön av 1,500—2,000 kronor samt antages kunna medhinna 150 prov per dag, skulle kontrollkostnaderna — med en beräknad utgift av omkring 2 öre per prov för kemikalier, skrivmaterialier m. m. — ej uppgå till mer än 60 å 70 öre per ko och år. Någon foderkontroll behöver enligt förslaget ej förekomma vid C-kontrollen. Med hänsyn till att de mindre ladugårdsägarna, för vilka den förenklade kontrollen främst är avsedd, i allmänhet icke kunna förväntas äga förutsättningar för att på egen hand verkställa den för vinnande av kontrollens ändamål erforderliga omläggningen av utfodringen, föreslår emellertid utredningen, att möjlighet beredes de djurägare, som så önska, att även vid förevarande kontrollform erhålla råd och anvisningar rörande utfodringens rationella ordnande. För denna rådgivande verksamhet anser utredningen tre vägar böra stå öppna. Sålunda bör verksamheten antingen bedrivas av kontrollassistenten vid sidan av det egentliga kontrollarbetet eller ombesörjas av vederbörande överkontrollant eller anförtros åt annan lämplig person, t. ex. en mindre jordbrukare i trakten, som äger den härför nödiga utbildningen. Genom en dylik utbyggnad av C-kontrollen beräknar utredningen, att kontrollkostnaderna komma att stegras, dock ej i större utsträckning än att desamma — vilken form som än väljes för den rådgivande verksamheten — komma att stanna vid omkring 1 krona per ko och år. De vid C-kontrollen vunna resultaten böra enligt utredningens förmenande i motsats till resultaten vid A- och B-kontrollen icke läggas till grund för stamboksföringen.

Rörande behovet av statsbidrag för C-kontrollen har utredningen anfört i huvudsak följande.

Därest varje besättnings koantal ej överstege 10, syntes kostnaden för nyanskaffning av erforderlig kontrollattiralj kunna begränsas till omkring 6 kronor per medlem; härvid hade då förutsatts, att inköp av butyrometer och provglas ej behövde ske utan att nämnda inventarier finge gratis disponeras från vederbörande mejeri. I organisationsbidrag borde av statsmedel utgå högst det belopp, vartill kostnaden för nyanskaffningen uppginge, dock med begränsning uppåt till högst 3 kronor per medlem. Årligt bidrag borde beräknas per ko och endast utgå till besättning med högst 10 kor. Med hänsyn till att totalkostnaden för C-kontrollen

beräknats till 1 krona per ko och år, syntes det önskvärt, att det årliga bidraget utginge med 25 öre per ko. För erhållande av årligt bidrag borde ej, såsom vid A- och B-kontrollen, krävas, att medel till enahanda belopp tillsköttes av vederbörande hushållningssällskap. Med en beräknad anslutning till C-kontrollen under budgetåret 1935/1936 av omkring 10,000 besättningar, omfattande i runt tal 40,000 kor, skulle enligt nu angivna grunder anslagsbehovet för sagda budgetår komma att utgöra för organisationsbidraget 30,000 kronor och för årsbidraget 10,000 kronor eller tillhoppa 40,000 kronor.

Över 1933 års mjölk- och mejeriutrednings berörda betänkande och förslag hava, efter remisser, yttranden avgivits av lantbruksstyrelsen — efter hörande av kontrollnämnden, avelsföreningen för svensk låglandsboskap, avelsföreningen för svensk röd och vit boskap, avelsföreningen för röd kullig svensk lantras och avelsföreningen för fjällras — centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, Sveriges allmänna lantbrukssällskap ävensom samtliga hushållningssällskaps förvaltningsutskott med undantag av det i Jämtlands län.

Departementschefen har ansett, att spørsmålet om anordnande genom mejeriernas försorg av en förenklad kontroll funnit en tillfredsställande lösning genom den föreslagna s. k. C-kontrollen. Härom har departementschefen vidare anfört:

»Denna kontrollform fyller helt naturligt icke de anspråk, som böra ställas på den för ett högtstående avelsarbete erforderliga kontrollverksamheten. Men den bör kunna tjäna som ett betydelsefullt rättesnöre för den mindre jordbrukaren både i vad gäller urvalet av påläggsdjur och beträffande en ekonomisk utfodring. De fordringar den kan komma att ställa på den enskilde jordbrukaren äro dessutom så ringa, att förutsättningar torde föreligga för god anslutning till denna kontrollform från de mindre jordbrukarnas sida. Jag vill därför förorda, att åtgärder vidtagas för anordnande av en dylik kontroll i huvudsaklig anslutning till utredningens förslag, varvid jag dock förutskickar, att frågan om benämningen å kontrollformen i fråga kommer att ytterligare övervägas vid utarbetandet av de erforderliga författningsbestämmelserna.

Såsom utredningen förutsatt torde ett genomförande av förenämnda förslag icke kunna äga rum utan understöd från statens sida. Vad utredningen anfört rörande kostnaderna för C-kontrollen samt grunderna för beviljande av statsbidrag till densamma kan jag i stort sett biträda. Statsbidrag torde sålunda böra utgå dels såsom organisationsbidrag med högst 3 kronor för besättning, dels ock såsom årligt bidrag med 25 öre för varje ko, tillhörande besättning om högst 10 kor. Därest man i likhet med utredningen räknar med att ifrågavarande kontroll under nästkommande budgetår lyckas ernå en omfattning av omkring 10,000 besättningar med i runt tal 40,000 kor, skulle alltså, på sätt utredningen anfört, till uppehållande av en förenklad ladugårdskontroll för sagda budgetår av statsmedel erfordras ett belopp av $(30,000 + 10,000 =) 40,000$ kronor. Jag tillstyrker, att detta belopp anvisas.

Beträffande ett upptagande nu av de väckta förslagen om skärpning av den s. k. A- och B-kontrollen ställer jag mig däremot tveksam. Det synes mig sålunda icke osannolikt, att, såsom uttalats av vissa av de i

ärendet hörda myndigheterna och korporationerna, ett genomförande av förut berörda C-kontroll kan komma att leda till, att den allmänna kontrollen i övrigt endast behöver förekomma i en form. Någon erfarenhet i detta avseende torde därför först böra inhämtas, innan slutlig ståndpunkt tages till denna sak. Härtill kommer, att åtskilligt av vad utredningen i förevarande avseende föreslagit lär, om anledning därtill föreligger, kunna genomföras inom nu gällande bestämmelsers ram.»

Motionerna I: 309 och II: 535 åsyfta, att gällande bestämmelser om statsbidrag till främjande av kontrollföreningsverksamheten skulle bibehållas oförändrade. Enligt motionärernas åsikt skulle nämligen redan med de nuvarande bestämmelserna en förenklad kontroll av samma beskaffenhet, som i propositionen föreslagits, kunna genomföras och de föreslagna ändringarna i grunderna för statsbidragens fördelning innebära en avsevärd försämring av hittills gällande villkor.

I *motionen II: 540* uttalas, att den föreslagna s. k. C-kontrollen icke borde betecknas med ordet kontroll. Motionären föreslår i stället benämningen provmjölkkningsringar. Vidare föreslår motionären, att det årliga bidraget måtte beräknas till 50 i stället för 25 öre för varje ko eller alltså sammanlagt till 20,000 i stället för 10,000 kronor. Däremot har motionären ansett organisationsbidraget kunna beräknas till 2 i stället för 3 kronor för besättning eller alltså sammanlagt till 20,000 i stället för 30,000 kronor. Motionären kommer alltså till samma slutsiffra för medelsanvisningen som Kungl. Maj:t.

Fråga om effektivare övervakning av kontrollföreningsverksamheten.

I skrivelse den 5 september 1934 har *lantbruksstyrelsen* i samband med anslagsäskande för kontrollföreningsverksamheten under nästkommande budgetår framlagt förslag till vissa åtgärder för åvägabringande av en mera effektiv övervakning av verksamheten i fråga. Lantbruksstyrelsen har därvid anfört i huvudsak följande.

Trots skärpning av de utav lantbruksstyrelsen fastställda grunderna för ledning och övervakning av den allmänna kontrollverksamheten hade erfarenheten visat, att stora svårigheter föreläge att göra den föreskrivna överkontrollen fullt effektiv. Särskilt yppade sig svårigheterna inom sådana hushållningssällskaps områden, där kontrollföreningsverksamhetens omfattning icke möjliggjorde särskild överkontrollassistents anställande utan överkontrollen utövades av annan tjänsteman såsom bisyssla. Styrelsen hade allt mer och mer styrkts i sin uppfattning, att stort behov föreläge av kraftigare åtgärder för att åstadkomma en så vitt möjligt effektiv kontroll över denna för landets mjölkproduktion viktiga verksamhet.

Lantbruksstyrelsen ville därför föreslå, att hushållningssällskapen ålades att för ifrågakommande överkontroll anlita särskilt anställda överkontrollassistenter med uteslutande uppgift att verkställa dylik kontroll. En sådan anordning torde dock icke kunna genomföras, med mindre hushållningssällskapen bereddes bidrag av statsmedel till kostnaderna härför.

Sammanlagda antalet kontrollföreningar i landet hade under kontrollåret 1932/1933 uppgått till 931. På grund av det växlande antalet kontrollföreningar inom de olika hushållningssällskapens områden kunde varje sådant område icke lämpligen utgöra verksamhetsområde för en överkontroll-assistent. En reglering härutinnan bleve därför nödvändig. Denna reglering borde ske så, att en överkontrollassistents verksamhet som regel borde omfatta högst 75 kontrollföreningar. I enlighet härmed skulle för hela riket erfordras 13 överkontrollassistenter.

Kostnaderna för överkontrollassistenternas verksamhet borde till lika delar bäras av staten och de olika hushållningssällskapen. Med en beräknad kostnad av 6,000 kronor för varje befattningshavare, resekostnad däri inräknad, skulle sammanlagt för ändamålet erfordras 78,000 kronor. Statens andel härav, 39,000 kronor, skulle motsvara ett årligt bidrag av 40 kronor per kontrollförening.

1933 års mjölk- och mejeriutredning har i sitt betänkande rörande kontrollföreningsverksamhetens organisation helt anslutit sig till lantbruksstyrelsens förslag om anställande hos hushållningssällskapen av 13 överkontrollassistenter.

Departementschefen har förklarat sig icke vara beredd att nu föreslå åtgärder i detta hänseende. Till stöd härför har departementschefen dels åberopat budgetära skäl, dels ock framhållit, att anställandet hos hushållningssällskapen av särskilda överkontrollassistenter, till vilkas avlöning m. m. statsbidrag skulle utgå, rent organisatoriskt sett borde bedömas i samband med föreliggande frågor om utökning på andra områden av hushållningssällskapens konsulentverksamhet.

I motionerna I: 309 och II: 535 hemställas om anslag för genomförande av lantbruksstyrelsens förslag beträffande övervakning av kontrollföreningsverksamheten.

Fråga om införande av hälsovårdskontroll vid avelsbesättningar.

Vid sidan av den allmänna kontrollen och med utnyttjande av dess arbetsresultat har inom vissa besättningar av framstående avelsvärde vid s. k. kontrollgårdar inrättats en skärpt kontroll. Bestämmelser om sistnämnda kontroll äro meddelade i kungörelsen den 28 juli 1932 (nr 374) om anordnande av kontroll över avelsbesättningar av vissa nötboskapsraser. (Kungörelsen avser raserna svensk röd och vit boskap, svensk låglandsboskap och röd kullig svensk lantras. Beträffande avelsbesättningar av fjällras gälla enligt kungörelse nr 373/1932 särskilda bestämmelser.)

Kostnaderna för den skärpta kontrollen bestridas dels av inflytande, av lanbruksstyrelsen bestämda, medlemsavgifter och dels av medel, som av Kungl. Maj:t för ändamålet ställas till lanbruksstyrelsens förfogande. Sistnämnda medel har Kungl. Maj:t plägat anvisa ur fonden för svenska hornboskapens och fåravelns förädling.

1933 års mjölk- och mejeritredning har i sitt betänkande rörande kontrollföreningsverksamhetens organisation föreslagit, att den skärpta kontrollen — under namn av elitkontroll — skulle verkställas efter i stort sett enahanda plan som hittills. Efter hand som förhållandena det medgäve borde emellertid denna kontrollform enligt utredningens åsikt utvidgas att omfatta en så fullständig hälsovårdskontroll som möjligt, utförd av veterinär, under medverkan av kontrollassistent och djurägare.

Departementschefen har uttalat, att förslaget om ytterligare utveckling av den hittills tillämpade s. k. skärpta kontrollen torde böra i viss mån ställas på framtiden.

I motionen I: 309 hemställes, att riksdagen måtte besluta om den skärpta kontrollens utvidgning till att omfatta jämväl hälsovårdskontroll i huvudsaklig överensstämmelse med utredningens förslag.

Utskottet.

Utskottet har intet att erinra mot att, såsom både propositionen och motionerna innebära, behovet av statsbidrag för den enligt hittills tillämpade riktlinjer bedrivna kontrollföreningsverksamheten beräknas till oförändrat belopp, 100,000 kronor, samt att anslagsanvisningen för ändamålet i överensstämmelse härmed och med hänsyn till en påräknad reservation å tidigare anslag av 3,000 kronor bestämmes till 97,000 kronor.

Vad angår Kungl. Maj:ts anslagsäskande i övrigt, avseende anvisande av 40,000 kronor för statsbidrag till förenklad ladugårdskontroll enligt 1933 års mjölk- och mejeritrednings förslag, kan enligt utskottets åsikt önskvärd ökning i anslutningen till kontrollverksamheten icke påräknas, därest kontrollen skall ske allenast i sådana former, som förutsätta regelbundna besök av kontrollassistenter inom besättningarna. Det för djurägarna viktigaste syftet med verksamheten, nämligen erhållande av kännedom om mjölkavkastningen och fetthalten i mjölken hos de särskilda korna, synes emellertid kunna uppnås även genom att, såsom den av utredningen föreslagna C-kontrollen innebär, provmjölkning och provtagning i och för fetthaltsundersökning verkställas av djurägarna själva, medan fetthaltsbestämning och nödig bokföring utföras av kontrollassistenten å någon central plats, i första hand ortens mejeri. Utskottet förordar därför, i likhet med departementschefen, att åtgärder vidtagas för anordnande av en förenklad ladugårdskontroll i huvudsaklig anslutning till utredningens förslag. Den nya verksamheten lär — åtminstone tillsviðare — böra bedrivas såsom en särskild kontrollform jämsides med de hittills brukliga. Den framtida erfarenheten torde få avgöra, huruvida och i vad mån genomförandet av den förenklade kontrollen bör föranleda ändring av kontrollverksamheten i allmänhet.

I motsats till vad som uttalats i motionerna I: 309 och II: 535 anser utskottet, att särskilt anslagsbelopp bör anvisas för statsbidrag till den förenklade kontrollverksamheten. Statsbidrag torde böra utgå i form av dels organisationsbidrag och dels årligt bidrag. Organisationsbidraget

synes icke böra bestämmas till lägre belopp än departementschefen förordat eller 3 kronor för var besättning. 2 kronor för besättning, såsom i motionen II: 540 föreslås, torde icke vara tillräckligt. Vidkommande det årliga bidraget kan det visserligen ifrågasättas, huruvida icke, på sätt i sistnämnda motion göres gällande, det av departementschefen beräknade beloppet 25 öre för ko är väl lågt, men i avbidan på närmare erfarenhet synes likväl detta beräkningssätt böra godtagas. Till den förenklade kontrollverksamheten skulle alltså, med den av utredningen beräknade omfattningen av 10,000 besättningar med 40,000 kor, erfordras 30,000 kronor i organisationsbidrag och 10,000 kronor i årligt bidrag eller sammanlagt 40,000 kronor. Utskottet tillstyrker anvisande av nämnda belopp.

Med anledning av det i motionen II: 540 uttalade önskemålet, att den nya verksamhetsformen icke måtte betecknas med ordet kontroll utan namnet »prov mjölkkningsringar» användas, får utskottet — i anslutning till vad departementschefen redan förutskickat — uttala, att frågan om den lämpligaste benämningen torde böra efter ytterligare övervägande avgöras av Kungl. Maj:t.

Vidkommande därefter det av lantbruksstyrelsen framställda, i motionerna I: 309 och II: 535 upptagna förslaget om anvisande av 39,000 kronor såsom statsbidrag för anställande hos hushållningssällskapen av särskilda överkontrollassistenter anser utskottet, att den slutliga prövningen av detta förslag bör ske i samband med lösandet av hela frågan om kontrollföreningsverksamhetens lokala och centrala ledning. Utskottet tillstyrker alltså icke motionärernas anslagsyrkande.

Vad till sist beträffar det i motionen I: 309 uttalade önskemålet, att den s. k. skärpta kontrollen skulle utvidgas till att omfatta jämväl hälsovårdskontroll i huvudsaklig överensstämmelse med utredningens förslag, vill utskottet vitsorda önskvärldheten av hälsovårdskontroll vid avelsbesättningarna, vilken, i enlighet med utredningens förslag, åtminstone till en början torde böra göras frivillig.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 309, II: 535 och II: 540, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet här ovan anför, må till *Nötbo-skapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* för budgetåret 1935/1936 anvisa under nionde huvudtiteln ett *reservationsanslag* av 137,000 kronor.

Stockholm den 7 maj 1935.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, August Nilsson, Carl Eriksson, Tjällgren, von Stockenström, Granath, Fritiof Gustafson* och *Bengtsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Gustafson* i Kasenberg, *Andersson* i Löbbo, *Andersson* i Tungalsta, *Pettersson* i Rosta, *Karlsson* i Munke-dal och *Osberg*.

Reservation

av herr *Pettersson* i Rosta, som ansett, att statsbidraget till den för-enklade kontrollverksamheten borde beräknas i enlighet med vad som an-givits i motionen II: 540.
